

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

VERENIGING

Support
punt

Vereniging

Je zet jezelf in als bestuurder voor je vereniging? Het gemeenschappelijk doel vind je belangrijk en je draagt hieraan bij als penningmeester, secretaris, voorzitter of een andere bestuursfunctie. Je wilt 'goed besturen', maar wat houdt dat in? Wat zijn de richtlijnen voor goed bestuur? Je wilt natuurlijk voorkomen dat je persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld vanwege onbehoorlijk bestuur.

De tien criteria

Om je te helpen bij goed besturen heeft Supportpunt hier onderzoek naar gedaan*. Uit dit onderzoek zijn richtlijnen gekomen die belangrijk zijn voor jou als bestuurder. Deze richtlijnen zijn verdeeld in tien criteria.

1. De basis;
2. Verantwoording;
3. Checks en balances;
4. Effectiviteit en efficiëntie;
5. Draagvlak;
6. Democratie;
7. Transparantie;
8. Integriteit;
9. Inclusiviteit;
10. Maatschappelijke betrokkenheid.

Deze tien criteria zijn opgesteld om het bestuur van je vereniging te helpen, met name de penningmeester, de secretaris en de voorzitter. Als bestuur ben je samen verantwoordelijk voor de uitvoering van het door de leden goedgekeurde beleid.

*Bron: Hoeijmakers, R. (2017) Sturen van sportbesturen

Noodzakelijk

Raadzaam

Heel goed

Aan de slag

Als je als bestuur de richtlijnen in dit document opvolgt ben je goed op weg richting goed besturen. Maar het opvolgen van alle richtlijnen biedt geen garantie ter voorkomen van onbehoorlijk bestuur. De richtlijnen zijn een startpunt voor een discussie binnen je bestuur. Er zijn drie soorten richtlijnen:

- **Noodzakelijk:** richtlijnen die voortvloeien uit de statuten of de wet.
- **Raadzaam:** richtlijnen die vaak geen statutaire of wettelijke eis bevatten, maar belangrijk zijn voor het voortbestaan van de organisatie.
- **Heel goed:** richtlijnen die geen eisen zijn, maar vanuit de maatschappij verlangd worden.

Dit document kun je met je medebestuurders samen invullen of afzonderlijk. Je moet hierbij jezelf iedere keer de vraag stellen: "Houden we onszelf aan deze richtlijn?". Je kunt steeds kiezen uit drie mogelijkheden; ja, nee en weet ik niet. Wanneer je alle richtlijnen hebt doorgenomen ontstaat er een beeld van de organisatie; de sterktes en de kansen. Daarmee kun je jouw vereniging nog sterker maken en nog meer mensen blij maken met het doel van jouw organisatie.

Heb je tijdens het doornemen van de richtlijnen of erna vragen, kom je er niet helemaal uit? Neem dan contact op met Supportpunt via 040-2027390 of mail naar info@supportpunt.nl.

Ben je bestuurder van een stichting? Geen zorgen, Supportpunt heeft ook voor jou en jouw stichting een document gemaakt. Dit kun je vinden op de Portal van Supportpunt.

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

1. De basis

Voordat je begint met je bestuurlijke werkzaamheden is het belangrijk dat alle bestuursleden op de hoogte zijn van een aantal basisprincipes. Deze principes zijn cruciaal voor goed bestuur en een sterke vereniging.

A.
☆☆☆	Je bent bekend met de statuten van jouw vereniging.	☒ ☐ ☐
B.
☆☆☆	Jij en je medebestuurders houden zich aan de regels die staan in de statuten van je vereniging.	☒ ☐ ☐
C.
☆☆☆	Jij en je medebestuurders zijn bekend met het huishoudelijk reglement en de regels die erin staan.	☒ ☐ ☐
D.
☆☆☆	Je maakt samen met je bestuur na afloop van elk boekjaar een jaarrekening die in ieder geval een balans, een winst-en-verliesrekening en een toelichting daarop bevat.	☒ ☐ ☐
E.
☆☆☆	Je staat samen met je medebestuurders correct ingeschreven in het KvK-register.	☒ ☐ ☐
F.
☆☆☆	Er zijn nogal wat wettelijke en statutaire eisen voor het organiseren van een algemene ledenvergadering (ALV), jij en je medebestuurders kennen deze regels.	☒ ☐ ☐
G.
☆☆☆	Jij en je medebestuurders hebben kennis van relevante wetten en zorgen dat deze niet overtreden worden.	☒ ☐ ☐
H.
☆☆☆	Jij en je medebestuurders zijn zich ervan bewust dat jullie leden gezamenlijk het beleid bepalen en dat het bestuur in dienst staat van de leden. Zodoende moet je bij hen verantwoording afleggen tijdens de ALV.	☒ ☐ ☐

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

2. Verantwoording

Het bestuur van de vereniging definieert de verantwoordelijkheden per functie. Het bestuur sluit jaarlijks haar activiteiten af. Daarbij zijn het jaarverslag en de jaarrekening een centraal onderdeel van de ALV. De ALV vindt jaarlijks plaats, hier legt het voltallige bestuur verantwoording af aan de leden en vraagt decharge (goedkeuring) voor het gevoerde beleid.

A.
☆☆	Je vereniging heeft de bevoegdheden van bestuursleden vastgelegd.	☒ ☐ ☐
B.
☆☆	De vereniging waar je actief bent, heeft per bestuursfunctie een taakafbakening gemaakt.	☒ ☐ ☐
C.
☆☆	Je vereniging beschikt over een methode om klachten af te handelen.	☒ ☐ ☐
D.
☆☆	Je evalueert jaarlijks samen met je medebestuurders het beleid van zowel het bestuur en die van de bestaande commissies binnen jullie organisatie.	☒ ☐ ☐
E.
☆☆	Samen met je medebestuurders bekijk je jaarlijks de financiële resultaten in vergelijking met de opgestelde budgetten.	☒ ☐ ☐
F.
☆☆☆	Het bestuur legt bestuurlijke beslissingen vast in een notulen en slaat deze centraal op zodat ze voor alle bestuursleden beschikbaar zijn.	☒ ☐ ☐
G.
☆☆	Tijdens ALV stemmingen, is er een minimale aanwezigheidsvereiste.	☒ ☐ ☐

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

3. Checks en balances

Het bestuur van de vereniging maakt gebruik van controlemechanismen.

- A.** Je hebt samen met je medebestuurders een betalingsprocedure waarbij meerdere onafhankelijke handtekeningen noodzakelijk zijn.
- B.** Je stelt samen met je medebestuurders een interne kascontrolecommissie aan.
- C.** Wanneer je vereniging bovengemiddeld veel leden heeft, denk je als bestuur na over externe controle zoals een raad van commissarissen om het voortbestaan van de vereniging te garanderen.
- D.** Je vereniging heeft een procedure die gevolgd wordt bij het aftreden van een bestuurder.
- E.** Je hebt samen met je medebestuurders goed in de gaten welke risico's er spelen bij het wel en niet verzekerd zijn. Daarbij heb je net als je medebestuurders een overzicht van alle verzekeringen van de vereniging.

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

4. Effectiviteit en efficiëntie

Het bestuur zorgt dat vooraf opgestelde doelen worden bereikt en de financiële middelen en menskracht optimaal worden ingezet voor het bereiken van de doelen.

A.
☆☆	Je vereniging heeft een missie en visie.	☒ ☐ ☐
B.
☆☆	Je stelt samen met je bestuurders een meerjarenbeleidsplan op.	☒ ☐ ☐
C.
☆☆	Je stelt met je medebestuurders jaarlijkse doelen en werkplannen op.	☒ ☐ ☐
D.
☆☆	Jij en je medebestuurders maken jaarlijks een passende financiële begroting.	☒ ☐ ☐
E.
☆☆	Je bent samen met je medebestuurders verantwoordelijk voor het controleren van onder andere omgevings- financiële en andere risico's.	☒ ☐ ☐
F.
☆☆	Samen met je bestuurders stel je de agenda van bestuursvergaderingen vooraf vast.	☒ ☐ ☐
G.
☆☆	Iemand in het bestuur is verantwoordelijk voor de notulen van bestuursvergaderingen.	☒ ☐ ☐
H.
☆☆	De vereniging waar je actief bent heeft een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.	☒ ☐ ☐
I.
☆☆	De vereniging waar je actief bent heeft een vrijwilligers- en wervingsbeleid.	☒ ☐ ☐

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

5. Draagvlak

Het creëren van draagvlak binnen de vereniging over toekomstige besluiten door het betrekken van leden en/of bestuurders.

A.
☆☆	Je probeert samen met je medebestuurders zoveel mogelijk draagvlak te creëren binnen de vereniging voorafgaand aan de ALV.	☒ ☐ ☐
B.
☆☆	Je probeert samen met je medebestuurders zoveel mogelijk draagvlak te creëren bij bestuurlijke beslissingen.	☒ ☐ ☐
C.
☆☆	Samen met je medebestuurders probeer je draagvlak te creëren binnen jullie vereniging voorafgaand aan het nemen van belangrijke beslissingen.	☒ ☐ ☐

6. Democratie

Open en gelijke toegang van leden tot het bepalen van de richting en leiding van de vereniging.

A.
☆☆☆	Tijdens bestuurlijke stemmingen is er een minimale aanwezigheidsvereiste.	☒ ☐ ☐
B.
☆☆	Jij en je medebestuurders hebben samen genoeg kennis om de vereniging te leiden met voldoende inspraak van leden.	☒ ☐ ☐
C.
☆☆	Je hebt samen met je medebestuurders de indruk dat jullie vaak genoeg vergaderen.	☒ ☐ ☐
D.
☆☆☆	Je legt samen met je medebestuurders verantwoording af tijdens de Algemene Vergadering (ALV).	☒ ☐ ☐
E.
☆☆☆	Je bent net als je medebestuurders benoemd tijdens een ALV stemming.	☒ ☐ ☐
F.
☆☆☆	Je vereniging organiseert minstens één keer per jaar een ALV.	☒ ☐ ☐

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

7. Transparantie

Binnen je vereniging is sprake van een open uitwisseling van informatie door het bestuur over het functioneren van de vereniging. Ook de missie, visie van de vereniging zijn bekend bij de leden.

- A.**☆☆☆ Je publiceert samen met je bestuurders de agenda en notulen van de ALV.
- B.**☆☆ Samen met je bestuurders publiceer je de statuten, regels en doelstellingen van jullie vereniging.
- C.**☆☆ Jij en je medebestuurders publiceren de contactgegevens van bestuurders, bijvoorbeeld verenigingsmailadressen.
- D.**☆☆☆ Je publiceert samen met je medebestuurders het jaarverslag.
- E.**☆☆ Bij belangrijke beslissingen vraagt het bestuur externe experts om advies. Het bestuur is hier transparant in.
- F.**☆☆ Je vereniging heeft regels omtrent declaraties en vergoedingen voor bestuursleden. Deze zijn ook gepubliceerd en toegankelijk voor leden net als de daadwerkelijk gelden die naar bestuurders gaan.

8. Integriteit

Bestuurders van de vereniging handelen volgens de normen van de vereniging en de maatschappij.

- A.**☆☆☆ Je vereniging heeft belangenverstrengeling-regels voor bestuursleden.
- B.**☆☆ Je vereniging heeft regels hoe om te gaan met AVG, vertrouwelijke en geheime informatie.
- C.**☆☆ De vereniging waar je actief bent, heeft regels inzake Verklaringen Omtrent het Gedrag (VOG) voor bestuursleden en vrijwilligers.
- D.**☆☆ Je vereniging beschikt over een gedragscode voor bestuursleden.

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

9. Inclusiviteit

De samenstelling van het bestuur van de vereniging representeert de leden.

- A.** ☆ Je probeert samen met je medebestuurders het bestuur te laten bestaan uit zowel mannen als vrouwen.
- B.** ☆ Het verenigingsbestuur probeert zowel jong als oud in het bestuur te betrekken.
- C.** ☆ Jij en je medebestuurders proberen een gezelschap te zijn dat bestaat uit mensen met verschillende opleidingsniveaus.
- D.** ☆ Jullie vereniging probeert een bestuur te hebben dat een weerspiegeling is van de leden.
- E.** ☆ Jij en je medebestuurders hebben affiniteit met de hoofdactiviteit.

10. Maatschappelijke betrokkenheid

Het bestuur van de vereniging toont verantwoordelijkheid naar de omgeving en het milieu.

- A.** ☆ Je bepaalt samen met je medebestuurders het beleid en activiteiten en houdt rekening met negatieve milieueffecten.
- B.** ☆ Je zet je samen met je medebestuurders in voor het verbeteren van de gezondheid van jullie vrijwilligers en leden.
- C.** ☆ Je promoot als bestuurder gelijkheid, eerlijkheid en diversiteit binnen de vereniging (bijvoorbeeld beleid tegen geweld & overschreden gedrag).

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

Heb je tijdens het doornemen van de richtlijnen of erna vragen, kom je er niet helemaal uit?
Neem dan contact op met Supportpunt via 040-2027390 of mail naar info@supportpunt.nl.

Supportpunt heeft de grootst mogelijke zorg besteed aan de ontwikkeling en samenstelling van deze richtlijnen. Supportpunt geeft echter geen garantie over de juistheid van de verstrekte informatie. Supportpunt is niet aansprakelijk voor onjuistheden of ontbrekende informatie betreffende de inhoud van de checklist. Alle informatie kan, zonder voorafgaande kennisgeving, op elk moment door Supportpunt worden gewijzigd of verwijderd.